

Hammaslääkäriliiton lausunto asetuseräluonnokseen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden valtionavustuksista vuosina 2020-2023

Suun terveydenhuolto on suurimmalta osin perusterveydenhuollon palvelua, jonka yhdenvertaisesta saatavuudesta yhteiskunnan tulee vastata. Suun sairaudet heikentävät monin tavoin terveyttä, elämänlaatua ja työkykyä. Kaikilla tulee olla oikeus terveeseen suuhun varallisuuteen, elämäntilanteeseen tai asuinpaikkaan katsomatta.

Suomalaisen suissa on edelleen runsaasti eriasteisia hoitamattomia sairauksia. Väestön ikääntyessä hoidontarve tulee yhä kasvamaan. Sosioekonomiset erot ovat meillä suurempia kuin muissa Pohjoismaissa. Erityisen haavoittuvassa asemassa ovat syrjäytyneet nuoret sekä monisairaavat vanhuksat. FinTerveys 2017 -väestötutkimuksen mukaan suunterveytensä hyväksi kokevien osuus on pienentynyt. Entistä useampi vastaaja myös koki jäävänsä vaille tarpeellisina pitämiään suun terveydenhuoltopalveluita asiakasmaksujen tai hintojen vuoksi. Suun terveydenhuollon palvelujärjestelmän erityispiirre on vahva yksityinen sektori, joka tuottaa yhä lähes puolet aikuisväestön suun terveydenhuollon peruspalveluista. Yksityisellä sektorilla on varsinkin suuremmissa kaupungeissa runsaasti vapaata kapasiteettia.

Tällä hetkellä palvelujärjestelmän tilanne ei ole tasapainossa. Terveyskeskuksiin hakeutuu vuosi vuodelta enemmän potilaita. Yhtenä syynä tilanteeseen ovat vuosina 2015 ja 2016 tehdyt voimakkaat leikkaukset Kela-korvauksiin. Hoitoon on pitkät jonotusajat sekä hoitajaksot venyvät lääketieteellisesti tarpeettoman pitkiksi. Nämä vaarantavat hyvän hoidon periaatteiden noudattamisen ja kuormittavat Työterveyslaitoksen tutkimusten mukaan henkilöstöä merkittävästi.

On välttämätöntä, että maakuntien kokeiluhankkeissa pystyttäisiin löytämään uusia tapoja palvelujen järjestämiseksi. Edellisen hallituskauden aikana käynnistettiin kaksi suun terveydenhuollon kokeiluhanketta (Tampereen seudun ja Keski-Uudenmaan Soten kokeiluhankkeet). Suun terveydenhuollon palveluja ei ole riittävästi integroitu muuhun perusterveydenhuoltoon ja on tärkeää, että osana tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusten kehittämisohjelmaa pystytään kehittämistä kohdentamaan myös tähän terveydenhuollon osa-alueeseen. Kehittäminen ei onnistu ellei ongelmaa tunnusteta ja siihen lähdetä hakemaan kohdennettuja ratkaisuja.

Lisäksi kiinnitämme huomiota siihen, että valtioavustuksen hakemiseen ja maksamiseen liittyvät menettelyt kaipaavat vielä selkeytystä.

Helsingissä 4.11.2019

Matti Pöyry
toiminnanjohtaja